

EUROPEJSKI PRZEGLĄD PRAWA I STOSUNKÓW MIĘDZYNARODOWYCH

nr **2** (53) kwiecień–czerwiec 2020 r. – Warszawa

EUROPEJSKA
WYŻSZA SZKOŁA
PRAWA I ADMINISTRACJI

**EUROPEJSKI PRZEGLĄD
PRAWA I STOSUNKÓW
MIĘDZYNARODOWYCH**

ISSN-2081-0903

WYDAWCA

**Europejska Wyższa Szkoła
Prawa i Administracji,
Warszawa, ul. Okopowa 59**

KOMITET REDAKCYJNY

Przewodniczący

Jerzy J. Wiatr

Członkowie

Andrzej Bierć
Dariusz Czajka

Tadeusz Szymanek
Roman Wieruszewski

REDAKCJA

Sekretarz redakcji
Tadeusz T. Nowacki

Redaktor graficzny
Małgorzata Głuszczyk

ADRES

01-043 Warszawa
ul. Okopowa 59
tel. +48 22 619 9011

Od Redakcji

Numer obecny oddaliśmy do druku wkrótce po śmierci współzałożyciela i prorektora EWSPiA, sędziego SN Tadeusza Szymanka. Poświęcamy Jego pamięci wspomnienie oraz publikujemy tekst wystąpienia rektora, profesora Dariusza Czajki na pogrzebie. Następny numer poświęcony zostanie w całości dorobkowi Zmarłego, w którym także nasze pismo straciło cennego autora i członka zespołu redakcyjnego.

Spis treści

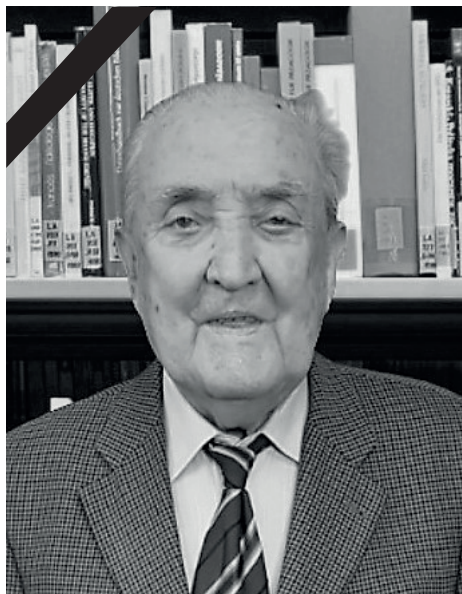
Wspomnienie o prorektorze EWSPiA.....	5
Dariusz Czajka , Mowa rektora EWSPiA wygłoszona na pogrzebie sędziego Tadeusza Szymanka	7
Jerzy J. Wiatr , Political leadership: politics and history	9
Robert Siwik , Zasada proporcjonalności w unijnym prawie zamówień publicznych i jej implementacja do prawa krajowego	21
Hubert Maciąg , Pozycja Europejskiego Komitetu do Spraw Zapobiegania Torturom oraz Nieludzkiemu lub Poniżającemu Traktowaniu albo Karaniu (CPT) w systemie instytucjonalnym Rady Europy	28
Bogumił Władysław Smuk , Rygor pozostawienia wniosku bez rozpoznania w postępowaniu administracyjnym	41
Daniel Smardz , Międzynarodowe standardy prawa do edukacji i uwarunkowania ich realizacji	51

Recenzje

Edwin Bendyk, W Polsce, czyli wszędzie. Rzec o upadku i przyszłości świata (Jerzy J. Wiatr)	64
Paweł Kozłowski, Przeciw systemowi. Rozmowy z książkami (Jerzy J. Wiatr)	67

Wspomnienie o prorektorze EWSPiA

Tadeusz Szymanek
(ur. 25 października 1925 roku w Łodzi, zm. 18 maja 2020
w Warszawie).

Wybuch wojny zmusił go do przerywania nauki; dopiero w roku 1943 mógł podjąć kształcenie na tajnych kompletach. Po zakończeniu wojny kontynuował naukę w Państwowym Gimnazjum Ogólnokształcącym przy Państwowej Wyższej Szkole Pedagogicznej w Łodzi, gdzie w 1947 roku uzyskał tzw. małą maturę. Świadectwo dojrzałości otrzymał 1 czerwca 1948 w XIX Państwowym Liceum Koedukacyjnym w Łodzi.

Zaraz po maturze podjął studia na Wydziale Prawa Uniwersytetu Łódzkiego, równoległe pracując w administracji państwowej w Urzędzie Wojewódzkim w Łodzi. Na czwartym roku studiów został przyjęty na aplikację sądową w Sądzie Wojewódzkim

dla miasta Łodzi. W lipcu 1952 uzyskał dyplom ukończenia studiów wyższych Wydziału Prawa UŁ (specjalizacja w zakresie prawa cywilnego) oraz tytuł magistra prawa.

W tym samym roku ukończył roczną aplikację sądową, zakończoną egzaminem i uzyskaniem tytułu asesora sądowego, po czym został skierowany do orzekania w sprawach cywilnych w Sądzie Powiatowym dla miasta Łodzi. Po roku pracy został nominowany na sędziego i powierzono mu funkcję przewodniczącego wydziału cywilnego tego sądu. Po kilku latach orzekania został powołany na stanowisko sędziego Sądu Wojewódzkiego dla miasta Łodzi, jednocześnie sprawując przez cztery lata funkcję prezesa Sądu Powiatowego. Następnie powrócił do orzekania w sprawach cywilnych pierwszej i drugiej instancji w Sądzie Wojewódzkim, pełniąc jednocześnie funkcję przewodniczącego obu tych wydziałów. Równoległe prowadził zajęcia z prawa administracyjnego w łódzkich liceach o profilu administracyjnym i ekonomicznym. W latach 1969–70 był oddelegowany do orzekania w Izbie Cywilnej Sądu Najwyższego.

W 1972 roku Rada Państwa powołała go na sędziego Sądu Najwyższego, w którym orzekał w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. W 1981 roku został prezesem tej izby. Funkcję tę sprawował do czasu przejścia w stan spoczynku w 1990 roku.

Po czterech latach (1994) podjął pracę w Prywatnej Wyższej Szkole Biznesu i Administracji, a od 1997 prowadził zajęcia dla studentów z zakresu ochrony własności intelektualnej i przemysłowej w Akademii Leona Koźmińskiego. W roku 1999 został wykładowcą tej samej dziedziny w Europejskiej Wyższej Szkole Prawa i Administracji w Warszawie. Od 1 października 2007 roku Tadeusz Szymanek sprawował funkcję prorektora EWSPiA; 27 marca 2013 r. został powołany na rektora Europejskiej Wyższej Szkoły Prawa i Administracji, a od 15 lipca 2013 r. został ponownie prorektorem Uczelni.

Przez wiele lat był wiceprezesem zarządu Zrzeszenia Prawników Polskich, Oddział w Warszawie, a ostatnio honorowym prezesem tego stowarzyszenia.

Wybitny cywilista – specjalizował się zwłaszcza w prawie własności intelektualnej i przemysłowej oraz w prawie pracy, a także prawie międzynarodowym prywatnym.

Świetny dydaktyk i wychowawca młodzieży, ukształtował umysły tysięcy studentów.

Autor lub współautor publikacji książkowych oraz czasopiśmiennych. Od 1994 roku był współredaktorem *Gazety Sądowej*. Z Europejskim Przeglądem Prawa i Stosunków Międzynarodowych związał się od jego powstania (2004) – także jako członek Komitetu Redakcyjnego.

Sędzia Tadeusz Szymanek był mądrym i wrażliwym humanistą, osobą wielkiej kultury i klasy.

Odszedł wspaniały Człowiek, cześć Jego pamięci!

Dariusz Czajka

Mowa rektora EWSPiA wygłoszona na pogrzebie sędziego Tadeusza Szymanka

Odszedł od nas Człowiek mądry, dobry i sprawiedliwy. To boli, bardzo boli.

Odszedł wychowawca wielu generacji prawników, przede wszystkim zaś Prawy Sędzia, który wydał kilka tysięcy wyroków w sądach powszechnych i w Sądzie Najwyższym. Wiele z nich było glosowanych.

Odszedł Autor kilkuset głos, publikacji, w tym monografii, z zakresu prawa cywilnego, ochrony własności intelektualnej i przemysłowej, prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, prawa handlowego i międzynarodowego prywatnego.

Filozof życia, który podobnie jak Rzymianin Marek Aureliusz był do końca wierny stoickiemu wzorcowi egzystencjalnemu – ze swym panowaniem nad emocjami, odnajdywaniem spokoju w pracowitości, życzliwą dobrocią wobec innych oraz sumiennością w wypełnianiu obowiązków.

Jakże bliskie były mu słowa rzymskiego filozofa i cesarza z *Rozmyślań*: „Nie błąkaj się, ale każdą pobudkę, każdą decyzję podporządkuj temu, co sprawiedliwe, i w każdym wyobrażeniu, własnym sądzie zachowuj to, co prawdziwie uchwycone”.

Zawsze kierował się umiarem i rozsądkiem. W niepowtarzalny sposób łączył przyjazną łagodność i wyrozumiałość dla innych z niewzruszonym trwaniem przy swych, dogłębnie przemyślanych, sądach. Uczył nas godnego życia opartego na prawdzie i sprawiedliwości – i sam był wzorem takiego postępowania.

Tadeusz Szymanek był wybitnym prawnikiem, dla wielu z nas Mistrzem.

Jego zawodowa wielkość wyrażała się między innymi w tym, że nie postrzegał prawa jedynie jako materiału do językowego odkodowania znaczeniowego sensu

przepisów, do wykorzystywania go li tylko jako narzędzia realizacji czyichś partykularnych interesów; uważał bowiem, że normy prawne są środkiem do wcielania w życie kultury prawnej opartej na wartościach. Wartościach tworzących moralny ład, społeczną wspólnotę, państwo prawa... Ten porządek powinności był dlań imperatywem kategorycznym. W tym sensie cechowała Go odwaga. Odwaga niezależnego, niezawisłego sędziego i odwaga mądrego nauczyciela – niezależnie od jakichkolwiek zewnętrznych okoliczności.

Był znakomitym wykładowcą. Miałem okazję uczestniczyć w spotkaniu z Jego seminarzystami, którym radził: „Kierujcie swymi myślami w sposób rozważny, przede wszystkim uważajcie jednak na słowa. Słowo może ranić, niszczyć, burzyć równowagę drugiego człowieka, ale może też uwznioślać, pobudzać do dobrych czynów, być orężem miłości. Starajcie się gasić słowem konflikty, rozwiązywać spory w duchu koncyliacji i wzajemnego szacunku”. Kilka miesięcy temu student, który chciał wznowić studia na naszej uczelni po pięciu latach nieobecności, zadał pytanie: „A czy sędzia Szymanek prowadzi jeszcze wykłady z prawa cywilnego?”. Najbardziej bowiem cenił i najlepiej zapamiętał te wykłady. Sędzia Szymanek pracował i uczył do końca.

Siedemdziesiąt lat twórczej pracy. Rzecz godna najwyższego szacunku – i dana tylko nielicznym...

Miałem szczęście, przywilej i zaszczyt współpracować z Tadeuszem Szymankiem przez blisko trzydzieści lat. Współpracować zarówno w Zrzeszeniu Prawników Polskich – m.in. przy tworzeniu i wydawaniu branżowych periodyków: *Prawa i Finansów w Biznesie*, *Gazety Sądowej* oraz *Europejskiego Przeglądu Prawa i Stosunków Międzynarodowych* – jak i (przez ostatnie dwadzieścia cztery lata) w Europejskiej Wyższej Szkole Prawa i Administracji, której był jednym z ojców założycieli. Jemu to właśnie uczelnia zawdzięcza naukowy i dydaktyczny sojusz z Polską Akademią Nauk.

Był moim mentorem, przyjacielem, duchowym ojcem, wreszcie obrońcą. Nie zostawił mnie wtedy, gdy potrzebowałem Jego pomocy.

Był ciepłym Człowiekiem, życzliwym nawet wobec tych, którzy nie byli nam przychylni. Nie aprobował jedynie fałszu i makiawelicznego cwaniactwa.

Był świetnym dziekanem i prorektorem. Ze zrozumieniem podchodził do studentów, którzy z różnych powodów nie byli w stanie skończyć studiów w terminie. Był też surowym, choć zarazem empatycznym egzaminatorem. Dzięki temu tak liczni zyskali profesjonalne szlify – i mogą teraz lepiej wykonywać wybrany przez siebie prawniczy zawód. Jego nauki wykorzystuje w swej pracy ponad dziesięć tysięcy absolwentów.

Tadeuszu, wraz z Twoją śmiercią dla wielu z nas skończyła się pewna epoka. Nic już nie będzie takie samo. Mam jednak nadzieję, że jeśli spojrzysz gdzieś z góry na to, co robimy i jak postępujemy, stwierdzisz po horacjańsku, że swym pełnym stoickiego dystansu, ujmującym uśmiechem: *Warto było. Nie wszystkim umarłem*.

Dziękuję Ci za wszystko!

Cena detal. – 30 zł (z 8% VAT) • nr indeksu 388602

